

Soustředíme se na pozitivní motivaci a individuální přístup. V nízkopražových klubech používáme metodu PBIS

28.5.2025 - | Člověk v tísni

Ke každému dítěti a dospívajícímu přistupujeme s respektem - zajímá nás, co stojí za jejich chováním, a pomáháme jim hledat vhodnější způsoby, jak zvládat obtížné situace.

Možnosti praktického užití této metody jsme na naší pražské pobočce konzultovali s odborníky ze Spojených států.

PBIS aneb Pozitivní podpora chování

PBIS (Positive Behavioral Interventions and Supports) v překladu z angličtiny znamená pozitivní podpora chování. Metoda se zaměřuje na prevenci problémového chování prostřednictvím jasně stanovených pravidel, pozitivní motivace a trpělivého nácviku.

Věříme, že děti a mladiství potřebují bezpečné prostředí a jasná očekávání, která jim pomáhají lépe porozumět tomu, co se od nich očekává. Místo napomínání se zaměřujeme na hledání příčin problémového chování a nabízíme podporu ke změně.

Naše zkušenosti s PBIS jsme probrali s americkými experty

Metoda ve světě nabyla na popularitě zejména v posledních deseti letech, kořeny má v USA. Dva americké experty jsme měli čest přivítat na naší pražské pobočce. S Timem Lewisem z univerzity v Jižní Karolině a Markem Weistem z univerzity v Missouri jsme mluvili o tom, jak PBIS u nás funguje a našich zkušenostech.

Mark Weist je mezinárodně uznávaným psychologem, Tim Lewis pak renomovaným odborníkem na speciální pedagogiku. PBIS a integraci péče o duševní zdraví dětí a mládeže se věnují dlouhodobě. Oba nám poskytli cenné tipy pro další rozvoj.

Představili jsme jim naše pokroky v zavádění PBIS, diskutovali o úspěších i výzvách a prohlédli si konkrétní ukázky práce s dětmi. Tim Lewis i Mark Weist ocenili náš individuální přístup a zaměření na podporu pozitivního chování.

„Hovořili jsme mimo jiné o možnostech zapojení starších klientů do mentoringu mladších – starší by tak mohli rozvíjet svou zodpovědnost a získat pocit důvěry, zatímco mladším by přítomnost staršího společníka mohla přinést oporu a inspiraci. Řešili jsme také potenciální spolupráci se školami, zejména těmi segregovanými či s vyšším podílem sociálně znevýhodněných žáků,“ uvedla koordinátorka Lucie Mannová.

Pomáháme dětem, ať si stanovují realistické cíle

Velkou část setkání jsme věnovali otázkám motivace dětí ke školní docházce. V naší praxi se často setkáváme s dětmi, které se potýkají s různými překážkami, které jim brání pravidelně docházet do školy – například nízké sebevědomí, strach z neúspěchu nebo problémy se sociálním začleněním. Tim Lewis a Mark Weist doporučovali stanovit si s dětmi menší, hlavně realistické cíle, oceňovat drobné

pokroky a využívat inspirativní příběhy dětí, kterým se podařilo překonat překážky.

S oběma odborníky, kteří do Česka přicestovali za účelem účasti na konferenci Podpora duševního zdraví ve vzdělávání – výzkumně ověřené přístupy, jsme si také vyměnili kontakty s výhledem na možnou budoucí spolupráci.

PBIS v našich nízkoprahových klubech používáme už téměř dva roky a s výsledky jsme velmi spokojeni. Naše zkušenost ukazuje, že pozitivní podpora chování může výrazně zlepšit atmosféru v klubech i individuální rozvoj dětí a dospívajících. Namísto nálepkování a trestání se zaměřujeme na oceňování konkrétních situací a hledání cest, jak podpořit děti v překonávání překážek. Dětem dáváme možnost růst, učit se pracovat se svými emocemi a rozvíjet se v bezpečném prostředí.

Pozitivní zpětná vazba je základ

Poskytujeme pozitivní zpětnou vazbu. To neznamena nálepkování ani povrchní pochvaly. Nejde tedy o výroky typu „jsi hodný“, ale spíše o upřímné ocenění konkrétní situace – například: „Mám radost z toho, jak příjemně se tu s tebou dnes cítím a jak otevřeně si povídáme. Děkuju, pomáháš tím vytvářet příjemnou atmosféru v klubu.“

Zároveň, když se naopak nedaří, je důležité upozorňovat na jednotlivé nedostatky nebo porušení pravidel, vyvodit z nich následky, ale hledat a identifikovat příčiny a spouštěče. Ptát se, co by mohlo dítěti pomoci, co potřebuje, aby se chovalo lépe.

Neočekáváme, že dítě automaticky „ví, jak se má chovat“, ale nastavujeme jasná očekávání a vytváříme vhodné podmínky. Například se s dětmi učíme, jak pojmenovávat své emoce a pracovat třeba se vztekem, který je sice přirozený, ale je důležité jej ventilovat bezpečně pro sebe i ostatní. Dětem, kterým se to zatím nedaří, nabízíme intenzivnější podporu třeba ve formě individuálních konzultací.

<https://www.clovekvtisni.cz/soustredime-se-na-pozitivni-motivaci-a-individualni-pristup-v-nizkoprahovem-klubu-nzdm-vytvarime-pomoci-pbis-bezpecny-prostor-12587gp>